

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET BON protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 26933/15)

PRESUDA

STRASBOURG

18. ožujka 2021.

Ova je presuda konačna, no može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Bon protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u odboru u sastavu:

Alena Poláčková, *predsjednica*,

Péter Paczolay,

Gilberto Felici, *suci*,

i Attila Teplán, *vršitelj dužnosti zamjenika tajnika Odjela*,

uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 26933/15) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatski i britanski državljani g. Ranko Bon („podnositelj zahtjeva“) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija“) dana 30. svibnja 2015.;

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada“) obavijesti o prigovorima u pogledu prava na pošteno suđenje i slobodu izražavanja, a da se ostatak zahtjeva odbaci kao nedopušten;

odluku vlade Ujedinjenog Kraljevstva da ne iskoristi svoje pravo da se umiješa u postupak (članak 36. stavak 1. Konvencije);

očitovanja stranaka;

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 16. veljače 2021. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena na navedeni datum:

UVOD

1. Podnositelj zahtjeva, aktivist za zaštitu okoliša, osuđen je i kažnjen novčanom kaznom zbog vrijeđanja lokalnog političara, izjavivši u javnosti da se potonji „ponaša kao pravi pravcati žohar“. Predmet se odnosi na prigovore podnositelja zahtjeva zbog povrede njegovih prava na pošteno suđenje i slobodu izražavanja zajamčenih člankom 6. odnosno člankom 10. Konvencije.

ČINJENICE

2. Podnositelj zahtjeva rođen je 1946. godine i živi u Motovunu. Zastupao ga je g. V. Ramadanović, odvjetnik iz Zagreba.

3. Vladu je zastupala njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

4. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi.

5. Podnositelj zahtjeva, aktivist za zaštitu okoliša, bio je predsjednik motovunskog ogranka Zelene stranke.

6. Na okruglom stolu pod nazivom „Zajedno protiv otimačine – Kako dalje protiv Zakona o igralištima za golf?“, koji je organizirao Nacionalni forum za prostor i koji je održan u Novinarskom domu u Zagrebu 26. ožujka 2009., pred publikom od približno pedeset ljudi, podnositelj zahtjeva održao je izlaganje tijekom kojeg je govorio o svojem povratku u Motovun nakon što je trideset i četiri godine živio u inozemstvu. Utvrdio je

da je u gradu došlo do viška instrumenata moći i demokratskog deficita te da se sve radi „u tami“, iza zatvorenih vrata, daleko od očiju javnosti. U tom je kontekstu rekao i da se tadašnji načelnik Općine Motovun S.V. ponašao „kao pravi pravcati žohar“.

7. Govor podnositelja zahtjeva snimljen je bez njegova znanja i objavljen je, bez njegova pristanka, na mrežnim stranicama jedne nevladine organizacije (NVO) za zaštitu okoliša.

8. S.V. je naknadno podnio tri privatne tužbe protiv podnositelja zahtjeva Općinskom sudu u Pazinu, optuživši ga za klevetu i uvredu.

9. Dana 2. ožujka 2010. podnositelj zahtjeva proglašen je krivim za vrijeđanje S.V.-a jer ga je nazvao „pravim pravcatim žoharom“. Mjerodavni dio te presude glasi kako slijedi:

„Ovaj je sud motrišta da [podnositelj zahtjeva] svojom obranom želi od sebe odagnati bilo kakvu kaznenu odgovornost za to kazneno djelo ..., u odnosu na izgovorene riječi pojašnjava kako je u odnosu na općinu Motovun rekao da se sve događa u tami, iza zatvorenih vrata, te da se u tom kontekstu [S.V.] ponaša kao pravi pravcati žohar.

Po motrištu ovog suda kazivanje za bilo koju osobu a konkretno i za [S.V.-a] koji je dakle u inkriminiranom razdoblju bio načelnik općine[Motovun], da je pravi pravcati žohar, svakako predstavlja uvredu za [S.V.-a]...

[P]o motrištu ovog suda, konkretna uvreda - a izričaj upućen za nekoga da je pravi pravcati žohar, svakako predstavlja uvredu jer se radi o kukcu štetočini i nametniku...

Ovaj je sud motrišta da će se izrečenom novčanom kaznom tako utjecati na [podnositelja zahtjeva] da ubuduće ne čini nikakva kaznena djela, da poštuje pravni sustav RH, a isto tako utjecati će se i na druge građane da ne čine kaznena djela odnosno da se ponašaju na društveno prihvatljiv način jer će u suprotnome morati snositi konsekvence i to u vidu kaznenopravnih sankcija...“

Sud je odbio prijedlog S.V.-a da pregleda snimku javnog nastupa podnositelja zahtjeva uz obrazloženje da su relevantne okolnosti već bile u potpunosti utvrđene. Sud je podnositelju zahtjeva izrekao novčanu kaznu u iznosu od 26.666,00 hrvatskih kuna (HRK – približno 3.500,00 eura (EUR)) i naložio mu je da snosi troškove postupka u iznosu od 1.000,00 kuna (približno 130,00 eura). Podnositelj zahtjeva oslobođen je ostalih optužbi.

10. Prvostupanjsku presudu potvrdio je povodom žalbe Županijski sud u Puli 24. svibnja 2011. godine. Mjerodavni dio presude glasi kako slijedi:

„Protivno žalbenom prigovoru [podnositelja zahtjeva], ... prvostupanjski sud je pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje.

Naime, u pravu je [podnositelj zahtjeva] da je tematika održanog okruglog stola u Zagrebu imala znanstveni aspekt, u pretežnom segmentu, no [on] nije u pravu kada tvrdi da je te prigode izlagao u metaforičkom tonu... no kada se sagleda i cijeni kako je prigodom izgovaranja inkriminiranih riječi smjerao na [S.V.-a]..., tada je izvjesno sud prvog stupnja utvrdio kako je namjera [podnositelja zahtjeva] bila da [S.V.-a]...

Protivno žalbenom prigovoru [podnositelja zahtjeva], sud prvog stupnja, u konkretnom slučaju ispravno nije primijenio odredbu čl. 203. KZ-a. Sve zbog činjenice da je [S.V.-a podnositelj zahtjeva] nazvao: „Pravi, pravcati žohar“, jasno slijedi da se radi o ponašanju koji je imao za cilj naškoditi nečijoj časti ili ugledu.“

11. Podnositelj zahtjeva osporio je ta utvrđenja pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske, koji je 11. prosinca 2014. godine odbio njegove prigovore kao neosnovane.

12. Odluka Ustavnog suda dostavljena je podnositelju zahtjeva 29. prosinca 2014. godine.

MJERODAVNI PRAVNI OKVIR

13. Mjerodavno domaće pravo citirano je u predmetu *Miljević protiv Hrvatske* (br. 68317/13, stavci 31. – 32., 25. lipnja 2020.).

14. Mjerodavnim odredbama Kaznenog zakona (Narodne novine br. 110/97 s naknadnim izmjenama i dopunama) predviđeno je kako slijedi:

Članak 199.

„Tko uvrijedi drugoga putem tiska, radija [ili] televizije, pred više osoba, na javnom skupu ili na drugi način zbog čega je uvreda postala pristupačnom većem broju osoba, kaznit će se novčanom kaznom do stope deset dnevnih dohodaka.“

15. Mjerodavnom odredbom Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine br. 8/11 s naknadnim izmjenama i dopunama) predviđeno je kako slijedi:

Članak 502. stavak 2.

„(2) Odredbe o obnovi kaznenog postupka će se primijeniti i u slučaju kada je podnesen zahtjev za izmjenu pravomoćne sudske odluke na temelju konačne presude Europskog suda za ljudska prava kojom je u odnosu na okrivljenika utvrđena povreda prava i sloboda iz Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ako je povreda Konvencije utjecala na ishod postupka, a povreda ili njezina posljedica se može ispraviti u obnovljenom postupku. ...

(3) Zahtjev za obnovom postupka na temelju konačne presude Europskog suda za ljudska prava može se podnijeti u roku od trideset dana od datuma konačnosti presude Europskog suda za ljudska prava.“

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 10. KONVENCIJE

16. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da je njegova kaznena osuda dovela do povrede njegova prava na slobodu izražavanja zajamčenog člankom 10. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

„1. Svatko ima pravo na slobodu izražavanja. To pravo obuhvaća slobodu mišljenja i slobodu primanja i širenja informacija i ideja bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj članak ne sprječava države da podvrgnu režimu dozvola ustanove koje obavljaju djelatnosti radija ili televizije te kinematografsku djelatnost.

2. Kako ostvarivanje tih sloboda obuhvaća dužnosti i odgovornosti, ono može biti podvrgnuto formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili kaznama propisanim zakonom, koji su u demokratskom društvu nužni radi interesa državne sigurnosti, teritorijalne cjelovitosti ili javnog reda i mira, radi sprječavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala, radi zaštite ugleda ili prava drugih, radi sprječavanja odavanja povjerljivih informacija ili radi očuvanja autoriteta i nepristranosti sudbene vlasti.“

A. Dopuštenost

17. Sud primjećuje da ovaj prigovor nije ni očigledno neosnovan ni nedopušten po bilo kojoj drugoj osnovi navedenoj u članku 35. Konvencije. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

(a) Podnositelj zahtjeva

18. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da je njegova kaznena osuda predstavljala nerazmjerno miješanje u njegovo pravo na slobodu izražavanja. Njegova je izjava bila vrijednosni sud i trebala je poslužiti kao oštra kritika postupaka S.V.-a, a ne kao prikazivanje S.V.-a kao insekta ili parazita, kako su utvrdili domaći sudovi, koji nisu pružili dostatno i relevantno obrazloženje kojim bi opravdali miješanje. Pobjana izjava bila je dana na skupu pred publikom koja dolazi pretežno iz područja znanosti, a snimka njegova izlaganja bila je objavljena na mrežnim stranicama NVO-a koje nisu bile dostupne široj javnosti.

19. Podnositelj zahtjeva nadalje je tvrdio da su domaći sudovi propustili ispitati puni kontekst u kojem je pobijana izjava bila dana, iako su tijekom postupka bile jasno utvrđene konkretne okolnosti na kojima je temeljio svoj vrijednosni sud. Štoviše, te su okolnosti u velikoj mjeri bile dobro poznate, s obzirom na to da su mediji prethodno izvještavali o konkretnom pitanju izgradnje igrališta za golf u Motovunu. Podnositelj zahtjeva istaknuo je da je postupao u dobroj vjeri i da se vodio javnim interesom. Činjenica da sam S.V. nije izravno dao podnositelju zahtjeva bilo kakav povod da ga kritizira bila je nebitna.

20. Konačno, podnositelj zahtjeva ustvrdio je da mu je u kaznenom postupku bila izrečena značajna novčana kazna i da mu je bilo naloženo platiti naknadu štete. Štoviše, nakon osude odstupio je s položaja predsjednika ogranka Zelene akcije i povukao se iz svih javnih aktivnosti. U konačnici je raspuštena sama organizacija Zelena akcija.

(b) Vlada

21. Vlada je potvrdila da je osuda podnositelja zahtjeva predstavljala miješanje u njegovo pravo na slobodu izražavanja. Međutim, to je miješanje

bilo u skladu sa zakonom, težilo je legitimnom cilju i bilo je nužno u demokratskom društvu.

22. Drugim riječima, izjava podnositelja zahtjeva i način njegova govora, u kontekstu izlaganja koje je održao na predmetnom događaju, nisu se mogli smatrati opravdanom kritikom, te su stoga naškodili časti i ugledu S.V.-a.

23. U pogledu razmjernosti, Vlada je priznala da je podnositelj zahtjeva, djelujući kao aktivist za zaštitu okoliša na javnom skupu pred približno četrdeset ljudi, nesporno dao izjavu uvredljivog karaktera, kojom je implicirao da je S.V. štetočina i parazit. Međutim, kao član NVO-a za zaštitu okoliša, bio je vezan Etičkim kodeksom i kodeksom ponašanja NVO-ova, prema kojem NVO ne smije kršiti temeljna ljudska prava, a sve informacije koje odluči širiti moraju biti točne i izložene u primjerenom kontekstu.

24. Iako je pobijana izjava bila vrijednosni sud, podnositelj zahtjeva morao je dokazati da je takva izjava imala barem određenu činjeničnu osnovu, što on nije učinio. Drugim riječima, Vlada je tvrdila da su domaći sudovi, ispitavši kontekst u kojem je izjava bila dana, zaključili da je jedini razlog zbog kojeg je podnositelj zahtjeva smatrao da je imao pravo S.V.-a. nazvati „žoharom“ njegov osobni dojam o nedostatku transparentnosti u postupanju lokalne vlasti (to jest, njegov dojam da se „sve radi u tami i iza zatvorenih vrata“). Vlada je zaključila da je, s obzirom na sadržaj pobijane izjave i njezin cjelokupni kontekst, stvarna namjera podnositelja zahtjeva bila uvrijediti S.V.-a, a ne metaforički se izraziti. Osim toga, S.V. nije učinio ništa izravno podnositelju zahtjeva zbog čega bi zaslužio da ga se javno vrijeđa, niti je prethodno dao bilo kakve javne izjave koje bi mogle opravdati takvu javnu uvredu. Konačno, Vlada je sankciju izrečenu podnositelju zahtjeva smatrala razmjernom.

2. Ocjena Suda

(a) Je li došlo do miješanja

25. Vlada je priznala da je osuda podnositelja zahtjeva za uvredu zbog izjava danih tijekom njegova izlaganja na okruglom stolu predstavljala miješanje u njegovo pravo na slobodu izražavanja zajamčeno člankom 10. stavkom 1. Konvencije. Sud ne vidi razlog da smatra drugačije.

(b) Zakonitost i legitiman cilj

26. Sud napominje da su domaći sudovi osudu podnositelja zahtjeva temeljili na kaznenom djelu uvrede kako je predviđeno člankom 199. stavkom 2. Kaznenog zakona (vidi stavak 14 ove presude). U tim okolnostima, Sud prihvaća da je miješanje u ovom predmetu bilo propisano zakonom.

27. Nadalje, nije bilo sporno da je miješanje u pravo podnositelja zahtjeva težilo legitimnom cilju zaštite prava drugih, odnosno časti i ugleda S.V.-a, načelnika Općine Motovun.

28. Preostaje ispitati je li miješanje bilo „nužno u demokratskom društvu“.

(c) „Nužno u demokratskom društvu“

29. Sud napominje da se ovaj predmet odnosi na sukob između suprotstavljenih prava, i to prava S.V.-a na ugled, koji je dio njegova privatnog života, s jedne strane i prava podnositelja zahtjeva na slobodu izražavanja s druge strane. Opća načela koja proizlaze iz sudske prakse Suda u pogledu pretpostavke nužnosti u demokratskom društvu u ovoj vrsti predmeta sažeta su u nekoliko ranijih predmeta (vidi, među brojnim drugim izvorima prava, *Axel Springer AG protiv Njemačke* [VV], br. 39954/08, stavci 78. – 97., 7. veljače 2012.; i *Couderc i Hachette Filipacchi Associés protiv Francuske* [VV], br. 40454/07, stavci 82. – 93., ECHR 2015).

30. Zadatak je Suda u ovom predmetu ispitati jesu li prilikom svoje ocjene domaći sudovi primijenili kriterije utvrđene u njegovoj sudskoj praksi o ovoj temi i jesu li razlozi zbog kojih su donijeli pobijane odluke bili dovoljni i relevantni da opravdaju miješanje u pravo na slobodu izražavanja (vidi *Cicad protiv Švicarske*, br. 17676/09, stavak 52., 7. lipnja 2016.). To će učiniti ispitujući kriterije utvrđene u njegovoj sudskoj praksi (vidi gore citirani predmet *Couderc i Hachette Filipacchi Associés*, stavak 93.) koji su relevantni za ovaj predmet.

(i) *Doprinos raspravi od javnog interesa*

31. Prema dugogodišnjoj praksi Suda, u okviru članka 10. stavka 2. Konvencije ne postoji puno prostora za ograničenja rasprave o pitanjima od javnog interesa (vidi, među brojnim drugim izvorima prava, *Narodni List D.D. protiv Hrvatske*, br. 2782/12, stavak 60., 8. studenoga 2018.). S tim u vezi, Sud primjećuje da je podnositelj zahtjeva, kao aktivist za zaštitu okoliša i predsjednik lokalnog ogranka političke stranke, održao izlaganje na javnom skupu znanstvene prirode, na kojem se, među ostalim, raspravljalo o načinu vođenja lokalne politike u području okoliša (vidi stavke 6. i 17. ove presude).

32. Sud stoga smatra da je rasprava u ovom predmetu očito bila od važnog javnog interesa i predmet društvene rasprave.

(ii) *Koliko je poznata dotična osoba*

33. U ovom je predmetu S.V., kao načelnik Općine Motovun, bio javna osoba i stoga je trebao imati viši prag tolerancije prema bilo kakvoj kritici koja mu je bila upućena dok je provodio lokalnu politiku (vidi *Paraskevopoulos protiv Grčke*, br. 64184/11, stavak 37., 28. lipnja 2018.).

(iii) *Sadržaj, oblik i posljedice objave*

34. Sud je više puta ponovio da je potrebno razlikovati izjave o činjenicama i vrijednosne sudove (vidi, među brojnim drugim izvorima

prava, *Morice protiv Francuske* [VV], br. 29369/10, stavak 126., ECHR 2015) kao i da se člankom 10. štite ne samo „informacije“ ili „ideje“ koje su blagonaklono primljene ili se ne smatraju uvredljivima nego i one koje vrijeđaju, šokiraju ili uznemiruju (vidi, među brojnim drugim izvorima prava, *Handyside protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 7. prosinca 1976., stavak 49., Serija A br. 24).

35. U ovom je predmetu podnositelj zahtjeva, kao aktivist za zaštitu okoliša, sudjelovao na javnom skupu znanstvene prirode na kojem je sudjelovalo između četrdeset i pedeset ljudi. Stoga je pobijana izjava dana samo ograničenom broju ljudi s određenim interesom. Iz činjenica koje su iznijele stranke ne proizlazi da je podnositelj zahtjeva svoje izlaganje namjeravao učiniti dostupnim široj javnosti. Međutim, bez njegova znanja ili pristanka, izlaganje podnositelja zahtjeva bilo je privatno snimljeno i objavljeno na mrežnim stranicama lokalnog NVO-a te je stoga imalo samo ograničeni utjecaj.

36. Sud nadalje primjećuje da su domaći sudovi ograničili svoju analizu na činjenicu da je podnositelj zahtjeva S.V.-a nazvao „pravim pravcatim žoharom“, što je samo po sebi predstavljalo uvredu, s obzirom na činjenicu da je žohar insekt koji je štetočina i parazit (vidi stavak 9. ove presude). Usvajajući tako usku definiciju toga što se može smatrati prihvatljivom kritikom, domaći sudovi nisu proveli analizu o tome je li izjava podnositelja zahtjeva mogla predstavljati vrijednosni sud koji nije dokaziv (vidi *Grinberg protiv Rusije*, br. 23472/03, stavci 28. – 30., 21. srpnja 2005.).

37. Iako je točno da je predmetni izraz mogao uzrujati S.V.-a, prema mišljenju Suda, podnositelj zahtjeva odlučio je izraziti svoju oštru kritiku, obojenu vlastitim političkim mišljenjima i predodžbama, što se ne može smatrati neopravdanim osobnim napadom na S.V.-a (usporedi *Bodrožić protiv Srbije*, br. 32550/05, stavak 56., 23. lipnja 2009.). Međutim, domaći sudovi nisu proveli odgovarajuću analizu kako bi ocijenili kontekst u kojem je upotrijebljen pobijani izraz, već su po kratkom postupku odbili tvrdnju podnositelja da je pobijani dio njegova govora bio isključivo metaforički (vidi stavke 9. i 10. ove presude).

(iv) *Ozbiljnost sankcije*

38. U pogledu prirode i ozbiljnosti izrečene sankcije, Sud napominje da je podnositelj zahtjeva bio osuđen u kaznenom postupku, što je rezultiralo upisom podataka u njegovu kaznenu evidenciju (vidi *Długołęcki protiv Poljske*, br. 23806/03, stavci 44. – 45., 24. veljače 2009.). Nadalje, Sud primjećuje da je novčana kazna koja je izrečena podnositelju zahtjeva, u iznosu od približno 3.500,00 eura, u danim okolnostima bila značajna. Konačno, izrečena sankcija imala je negativne posljedice na daljnje djelovanje podnositelja zahtjeva kao aktivista za zaštitu okoliša jer je nakon toga prekinuo svoj angažman u lokalnoj politici i sve javne aktivnosti, dok je S.V. bio ponovno izabran na sljedećim lokalnim izborima.

(v) *Zaključak*

39. U svjetlu navedenih razmatranja, Sud smatra da domaći sudovi nisu iznijeli relevantno i dostatno obrazloženje za miješanje u slobodu izražavanja podnositelja zahtjeva niti su vodili računa o načelima i kriterijima utvrđenima u sudskoj praksi Suda za uspostavljanje ravnoteže između te slobode i prava drugog pojedinca na poštovanje njegova privatnog života. Konkretno, nisu proveli odgovarajuću analizu razmjernosti kako bi ocijenili cjelokupan kontekst u kojem je upotrijebljen osporeni izraz i ton kojim je izgovoren. Stoga su prekoračili slobodu procjene koja im je dodijeljena i nisu uspostavili razumnu ravnotežu razmjernosti između mjera kojima se ograničava pravo podnositelja zahtjeva na slobodu izražavanja i legitimnog cilja kojem se težilo.

40. Stoga je došlo do povrede članka 10. Konvencije.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. KONVENCIJE

41. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da je kazneni postupak protiv njega bio nepošten i u suprotnosti s člankom 6. stavkom 1. Konvencije, čiji mjerodavni dijelovi glase kako slijedi:

„...U slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo da ...sud ... ispita njegov slučaj...“

42. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da domaći sudovi nisu iznijeli dostatno obrazloženje kojim bi opravdali svoje odluke. Tvrdio je i da je raspravni sud odbio pregledati zvučni zapis njegova izlaganja, a da za to nije pružio nikakvo obrazloženje.

43. Vlada se nije složila. Istaknula je da je podnositelj zahtjeva imao pošteno suđenje u kojem je iskoristio sva svoja procesna prava. Konkretno, bio je ispitan u kaznenom postupku i tako mu je dana prilika da iznese svoje očitovanje o kontekstu u kojem su osporene izjave bile dane.

44. Sud primjećuje da je ovaj prigovor povezan s onim koji je prethodno razmotren i stoga se isto tako mora proglašiti dopuštenim.

45. Imajući u vidu utvrđenje povezano s člankom 10. Konvencije, Sud smatra da nije potrebno zasebno ispitati je li došlo do povrede članka 6. u ovom predmetu (vidi, među drugim izvorima prava, *Standard Verlags GmbH i Krawagna-Pfeifer protiv Austrije*, br. 19710/02, stavak 65., 2. studenoga 2006., i *Kwiecień protiv Poljske*, br. 51744/99, stavak 62., 9. siječnja 2007.).

III. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

46. Člankom 41. Konvencije propisano je:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.“

A. Šteta

47. Podnositelj zahtjeva potraživao je 26.666,00 hrvatskih kuna (HRK) (približno 3.500,00 eura (EUR)) na ime naknade materijalne štete i 75.200,00 kuna (približno 10.000,00 eura) na ime naknade nematerijalne štete.

48. Vlada je osporila ta potraživanja. Naglasila je da bi, ako Sud utvrdi povredu prava podnositelja zahtjeva u ovom predmetu, obnova domaćeg postupka, koja je dopuštena prema domaćem pravu, bila najprikladniji način da se podnositelju zahtjeva nadoknadi šteta zbog utvrđene povrede, a on bi mogao podnijeti i zahtjev za naknadu materijalne štete koju bi smatrao primjerenom.

49. U pogledu potraživanja podnositelja zahtjeva na ime naknade materijalne štete, Sud napominje da na temelju članka 502. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku (vidi stavak

15 ove presude) podnositelj zahtjeva može zatražiti obnovu kaznenog postupka u odnosu na koji je Sud utvrdio povredu Konvencije. S obzirom na to da je u ovom predmetu utvrdio povredu podnositeljeva prava zajamčenog na temelju članka 10. Konvencije (vidi stavak 40 ove presude), Sud se slaže s Vladom da bi u ovom predmetu najprikladniji način ispravljanja posljedica te povrede bila obnova postupka kojemu se prigovara (usporedi predmet *Stojanović protiv Hrvatske*, br. 23160/09, stavak 80., 19. rujna 2013.). Budući da domaće pravo dopušta takvo ispravljanje, Sud smatra da nema razloga dosuditi podnositelju zahtjeva ikakav iznos na ime naknade materijalne štete.

50. S druge strane, imajući u vidu sve okolnosti ovog predmeta, Sud prihvaća da je podnositelj zahtjeva pretrpio nematerijalnu štetu koja se ne može nadoknaditi samo utvrđivanjem povrede. Procjenjujući na pravičnoj osnovi, Sud podnositelju zahtjeva dosuđuje 7.500,00 eura na ime naknade nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi se mogli zaračunati.

B. Troškovi i izdaci

51. Podnositelj zahtjeva potraživao je i 7.817,90 kuna (približno 1.050,00 eura) na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima i 16.500,00 kuna (približno 2.200,00 eura) na ime troškova i izdataka nastalih pred ovim Sudom.

52. Vlada je osporila ta potraživanja.

53. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj je dokazano da su oni stvarno nastali i bili potrebni te da je njihova visina razumna. Sud u ovom predmetu, uzimajući u obzir dokumente koje posjeduje i prethodno navedene kriterije, smatra razumnim dosuditi iznos od 3.250,00 eura, koji obuhvaća troškove po svim osnovama, uz sav porez koji bi se mogao zaračunati podnositelju zahtjeva.

C. Zatezna kamata

54. Sud smatra primjerenim da se stopa zatezne kamate temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *utvrđuje* da je zahtjev dopušten;
2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 10. Konvencije;
3. *presuđuje* da nije potrebno ispitivati prigovor na temelju članka 6. Konvencije;
4. *presuđuje*
 - (a) da tužena država podnositelju zahtjeva treba u roku od tri mjeseca isplatiti sljedeće iznose koje je potrebno preračunati u hrvatske kune po tečajnoj stopi važećoj na dan namirenja:
 - (i) 7.500,00 EUR (sedam tisuća petsto eura), na ime naknade nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi se mogli zaračunati;
 - (ii) 3.250,00 EUR (tri tisuće dvjesto pedeset eura), na ime troškova i izdataka, uz sve poreze koji bi se mogli zaračunati podnositelju zahtjeva;
 - (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja plaća obična kamata na navedene iznose koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;
5. *odbija* preostali dio zahtjeva podnositelja za pravednom naknadom.

PRESUDA BON protiv HRVATSKE

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 18. ožujka 2021. u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Attila Teplán
Vršitelj dužnosti zamjenika tajnika

Alena Poláčková
Predsjednica

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72466496524